

МІЖНАРОДНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
«ЄВРОПЕЙСЬКА ШКОЛА БІЗНЕСУ»**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Директор ННІ
«Європейська школа бізнесу»
Юлія РЕМИГА
Від « 28 » 09 2023р.
М.П.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ
ПІДПРИЄМСТВА**

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень
Спеціальність	073 «Менеджмент»
Освітня програма	Менеджмент

Робоча програма навчальної дисципліни «Зовнішньоекономічна діяльність» оновлена на основі освітньо-професійної програми «Менеджмент» для першого (бакалаврського) рівня 073 спеціальності «Менеджмент» та навчальних планів №073бд/22-08, №073бз/22-09 затверджених Вченою радою Університету «26» травня 2022 року, протокол № 4.

РОЗРОБНИК: Власенко Олена Олександрівна, доцент кафедри менеджменту, фінансів та бізнес-адміністрування, кандидат економічних наук, доцент.

РЕЦЕНЗЕНТ: Ліснічук Оксана Андріївна, доцент кафедри менеджменту, фінансів та бізнес-адміністрування, к.е.н., доцент.

Гарант ОП («Менеджмент»)

Наталія ПРИЙМАК

Робочу програму навчальної дисципліни розглянуто та схвалено кафедрою менеджменту, фінансів та бізнес-адміністрування, протокол № 12 від «30» серпня 2023 р.

Розглянуто і схвалено Вченою радою Навчально-наукового інституту «Європейська школа бізнесу», протокол № 1 від «11» вересня 2023 р.

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Зовнішньоекономічна діяльність підприємства» складена відповідно до Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт) першого (бакалаврського) рівня галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент».

Опис навчальної дисципліни (анотація). Світовий досвід засвідчує, що становлення ефективної ринкової системи держави можливе лише за умови її інтегрування у світову економічну систему. Важливими передумовами досягнення такого становища Україною в трансформаційній стадії господарювання є входження суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності на зарубіжні ринки та підготовка високопрофесійних фахівців із менеджменту. Дисципліна «Зовнішньоекономічна діяльність підприємств» є базовою в усьому циклі підготовки майбутніх спеціалістів. Тому її головна мета полягає у формуванні у студентів фундаментальних знань з зовнішньоекономічної діяльності за умов ринкових трансформацій та опануванні навичок з їх застосуванням у практичній діяльності.

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 07 «УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ»	Нормативна	
Розділів – 2	Спеціальність: 073 «Менеджмент»	Рік підготовки	
Змістових розділів – 2		2-й	2-й
Загальна кількість годин – 120		Семестр	
		4-й	4-й
		Лекції	
		32 год.	8 год.
		Практичні	
		16 год.	4 год.
Тижневе навантаження: аудиторних – 3,0 самостійної роботи студента – 4,5	Освітній рівень: Перший (бакалаврський) рівень	Самостійна робота	
		72 год.	108 год.
		Вид контролю:	
		іспит	іспит

Предметом дисципліни виступають закони і закономірності функціонування та розвитку структурних елементів та суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності; тенденції та протиріччя розвитку взаємодії суб'єктів та елементів світового господарства; тенденції розвитку міжнародних фінансових ринків та фінансових механізмів, які обслуговують зовнішньоекономічну діяльність підприємств.

Міждисциплінарні зв'язки: навчальна дисципліна «Зовнішньоекономічна діяльність підприємства» базується на знаннях таких дисциплін, як «Міжнародні економічні відносини», «Економічне планування та прогнозування», «Менеджмент», «Економічний аналіз» та взаємопов'язана з дисциплінами «Аналіз господарської діяльності підприємств», «Логістика», «Організація підприємницької діяльності», «Операційний менеджмент».

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Зовнішньоекономічної діяльності підприємства» є формування у майбутніх економістів теоретичних знань у сфері зовнішньоекономічної діяльності; набуття системних знань і навичок щодо забезпечення економічної ефективності зовнішньоекономічної діяльності.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Зовнішньоекономічна діяльність підприємства» є розуміння суті та специфіки механізму зовнішньоекономічної діяльності України на сучасному етапі:

- вивчення нормативно-правової бази регулювання зовнішньоекономічної діяльності підприємств;
- вміння аналізувати і оцінювати тенденції, суперечності, доцільність у визначенні головних напрямків зовнішньоекономічної діяльності підприємств різних форм власності;
- дослідження специфіки запровадження різних форм виходу на зовнішні ринки;
- вивчення основних процедур укладання зовнішньоекономічних контрактів;
- вміння оцінювати ефективність зовнішньоекономічних угод та зовнішньоекономічної діяльності підприємства в цілому;
- робити відповідні висновки;
- використовуючи одержані знання на практиці, приймати професійні рішення, що відповідають державній економічній політиці та основним положенням міжнародних угод, до яких приєдналася Україна, з метою максимізації прибутку від зовнішньої торгівлі, інвестування та інших видів зовнішньоекономічної діяльності.

1.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у Стандарті).

Згідно з вимогами стандарту дисципліна забезпечує набуття студентами *компетентностей*:

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.
Загальні компетентності	ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК 14. Здатність працювати у міжнародному контексті.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК 3. Здатність визначати перспективи розвитку організації. СК 6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо. СК 12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення. СК 16. Здатність розуміти та уміло використовувати математичні та числові методи, які часто використовуються для доцільності прийняття управлінських рішень, в тому числі, у розрізі міжнародної економічної діяльності.

Деталізація компетентностей відповідно до дескрипторів НРК у формі «Матриці компетентностей».

Матриця компетентностей

№	Компетентність	Знання	Уміння / навички	Комунікація	Автономія та відповідальність
Інтегральна компетентність					
1.	здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.	концептуальні наукові та практичні знання, критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або навчання	поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності або навчання	донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації збір, інтерпретація та застосування даних; спілкування з професійних питань, у т.ч. іноземною мовою, усно та письмово	управління складною технічною або професійною діяльністю чи проектами; спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах; формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти; організація та керівництво професійним розвитком осіб та груп; здатність продовжувати навчання із значним ступенем автономії
Загальні компетентності					
2.	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	концептуальні наукові та практичні знання,	поглиблені когнітивні та практичні	донесення до фахівців і нефахівців	управління складною технічною або

	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. Здатність працювати у міжнародному контексті.	критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або навчання	уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності або навчання	інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації	професійною діяльністю чи проектами; спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах; формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти; організація та керівництво професійним розвитком осіб та груп; здатність продовжувати навчання із значним ступенем автономії
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності					
3.	Здатність визначати перспективи розвитку організації. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення. Здатність розуміти та уміло використовувати математичні та числові методи, які часто використовуються для доцільності прийняття управлінських рішень, в тому числі, у розрізі міжнародної економічної діяльності	концептуальні наукові та практичні знання, критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або навчання	поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності або навчання	донесення до фахівців і нефаківців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації збір, інтерпретація та застосування даних; спілкування з професійних питань, у т.ч. іноземною мовою, усно та письмово	управління складною технічною або професійною діяльністю чи проектами; спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах; формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти; організація та керівництво професійним розвитком осіб та груп; здатність продовжувати навчання із значним ступенем автономії

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна:

Програмні результати навчання	ПРН 5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації. ПРН 6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень. ПРН 8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації. ПРН 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації. ПРН 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації. ПРН 13. Спілкуватись в усній та письмовій формі державною та іноземною мовами. ПРН 15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності. ПРН 18. Ідентифікувати екологічні та економіко-правові наслідки функціонування підприємств в умовах сталого розвитку суспільства. ПРН 19. Оцінювати участь підприємств у євроінтеграційних процесах та виявляти перспективи їх майбутнього розвитку
---	--

Результати навчання:

Після опанування дисципліни студент повинен

знати:

- визначення та сутність ключових аспектів та форм зовнішньоекономічної діяльності;
- основні проблеми та перспективи їх розвитку;
- сучасні тенденції інтернаціоналізації економіки, форми і методи зовнішньоекономічної діяльності;
- форми, методи і механізми регулювання зовнішньоекономічної діяльності;
- види і форми міжнародного бізнесу;
- порядок створення і функціонування спільних підприємств.

уміти:

- приймати рішення відповідно ситуацій, що виникають в процесі здійснення ЗЕД;
- аналізувати інформацію пов'язану з функціонуванням підприємства на зовнішньому ринку;
- вибирати певну тактику та стратегію в процесі укладання зовнішньоторговельного контракту;
- володіти тактикою ділового спілкування;
- здійснювати міжнародну сегментацію ринків;
- визначати оптимальні шляхи та напрямки інвестиційної діяльності підприємства;

– використовувати одержані знання в умовах зовнішньоекономічної діяльності України, виходячи з цілей і завдань її інтеграції у сучасну систему світових господарських зв'язків.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

На вивчення навчальної дисципліни «Зовнішньоекономічна діяльність підприємства» відводиться 120 години 4 кредити ЄКТС.

ЗМІСТОВИЙ РОЗДІЛ 1 ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ (ЗЕД).

Тема 1. Предмет, зміст та завдання курсу.

Характеристика категорій зовнішньоекономічної сфери. Функції зовнішньоекономічної діяльності. Напрями впливу зовнішньоекономічного чинника, на національну економіку. Сутність поняття «зовнішньоекономічна діяльність», основні види і форми зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД). Причини і передумови розвитку зовнішньоекономічної діяльності. Принципи здійснення зовнішньоекономічної діяльності. Поняття об'єктів та суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності. Право па здійснення зовнішньоекономічної діяльності. Місце дисципліни в системі загальноосвітніх і професійне орієнтованих дисциплін. Актуальність та практична спрямованість дисципліни, її структура і послідовність вивчення.

Тема 2. Система регулювання ЗЕД України. Зовнішньоекономічна політика держави.

Сучасні концептуальні підходи до формування зовнішньоекономічної політики України в контексті реалізації національних економічних інтересів. Основні етапи розвитку ЗЕД в Україні, Анапи та оцінка сучасного стану ЗЕД України. Характеристика основних показників розвитку зовнішньоекономічного експорту країна: абсолютні (обсяг та динаміка зовнішнього товарообігу: торговельне сальдо, генеральна торгівля), відносні (індекси динаміка експорту та імпорту, коефіцієнт: покриття імпорту експортові, індекс експорту, індекс «умов торгівлі», індекс імпоротної залежності країни, індекс чистої торгівлі), показники структури (індекс диверсифікації експорту, частка, продукції обробної промисловості в загальному обсязі експорту продукції, індекс географічної концентрації експорту/імпорту); показники інтенсивності та ефективності зовнішньоекономічних зв'язків країни. Платіжний баланс України, його структура.

Тема 3. Митно-тарифне регулювання ЗЕД.

Сутність митного регулювання ЗЕД. Принципи митного регулювання. Митні органи України: завдання, функції, структура. Види і методи здійснення

митного контролю. Характеристика митних режимів: експорту, імпорту, транзиту, реекспорту), реекспорту, переробки на митній території України, переробки поза межами митної території України, знищення і руйнування, магазину безмитної торгівлі, митного складу спеціальної митної зони, відмови на користь держави. Токарна номенклатура ЗЕД, Порядок митного оформлення товарів. Основні митні документи та специфіка їх оформлення. Плата за митне оформлення товарів. Декларування товарів; форми та процедури. Митна вартість за методи її визначення. Мито як інструмент економічного регулювання. Єдиний митний тариф. Види мита. Види митних ставок.

Тема 4. Форми виходу підприємств на зовнішні ринки.

Передумови і мотивація виходу підприємств на зовнішні ринки. Пошук та вибір партнера. Класифікація і характеристика форм виходу на зовнішні ринки. Критерії вибору форм вигоду підприємств на зовнішні ринки. Прямий і непрямий експорт. Спільне та пряме іноземне інвестування як форми виходу підприємства на зовнішні ринки. Умови функціонування підприємств на зовнішніх ринках. Вивчення й аналіз умов ринку. Дослідження можливостей фірми при виході на зовнішні ринки. Способи встановлення контактів з потенційним партнером.

Тема 5. Операції зустрічної торгівлі.

Сутність та особливості компенсаційних угод. Класифікація угод зустрічної торгівлі. Операції натурального обміну. Операції, які передбачають участь продавця в реалізації товарів, запропонованих покупцем. Комерційна компенсація, зустрічні закупівлі, авансові платежі зустрічної торгівлі, угоди щодо зворотного експорту, програми пов'язання імпорту та експорту і обов'язки, які передбачають участь інвестора в експорті товарів імпортера. Операції в рамках, промислового співробітництва.

Тема 6. Посередницькі та орендні операції на зовнішніх ринках.

Сутність та види посередницької діяльності. Характеристика посередників за обсягом повноважень та за місцем, що вони посідають на зовнішніх ринках. Агенти, брокери, маклери, Угоди комісії їх особливості. Угоди чистої комісії. Договір. Угоди консигнації, особливості і можливості здійснення. Торгові агенти, агенти-повірені - обов'язки, особливості, регулювання. Дистриб'ютори, дилери. їх місце на ринку. Прості агенти, агенти з правом «першої руки», монопольні (ексклюзивні) агенти. Регулювання посередницьких операцій в Україні.

ЗМІСТОВНИЙ РОЗДІЛ 2

СТРУКТУРА І ЗМІСТ КОНТРАКТІВ

Тема 7. Організація, укладання та виконання зовнішньоекономічних контрактів.

Умови контракти обов'язкові та додаткові. Характеристика основних умов контракту. Преамбула. Предмет контракту. Кількість та якість товару и контракті. Базисні умови поставки. Термін і дата постачання. Пакування і маркування. Валютні та фінансові та валюти ціни у валюту платежу. Гарантії на технічне обслуговування. Порядок повернення товару. Рекламация і санкції. Арбітраж. Форс-мажорні обставини. Інші умови.

Тема 8. Ціна товару в міжнародних контрактах купівлі-продажу.

Зовнішньоторговельна ціна: сутність, поняття, функції, класифікація цін. Цінова політика підприємства, основні фактори ціноутворення в ЗЕД. Принципи визначення світових цін. Трансфертні ціни: сутність, функції. Особливості трансфертного ціноутворення. Специфіка формування цін на сировинні товари, готові вироби. Етапи формування контрактної ціни. Рівень ціни, базис ціна, одиниця виміру ціни. Способи: фіксації цін. Цінові знижки і надбавки.

Тема 9. Валютні та фінансові умови зовнішньоекономічних контрактів.

Валютні та фінансові та валюти ціни у валюту платежу. Гарантії на технічне обслуговування. Порядок повернення товару. Рекламация і санкції. Арбітраж. Форс-мажорні обставини.

Тема 10. Організація і технологія міжнародних перевезень.

Сутність та система регулювання міжнародних перевезень. Правове регулювання міжнародних перевезень. Вибір виду транспорту. Особливості міжнародних перевезень різними видами транспорту: морським, залізничним, автомобільним, авіаційним. Товарно-транспортна документація. Формування ціни на транспортні послуги, Експедиторське обслуговування міжнародних перевезень. Міжнародні, транспортні коридори.

Тема 11. Організація та функціонування підприємств з іноземним капіталом.

Сутність та особливості компенсаційних угод. Класифікація угод зустрічної торгівлі. Операції натурального обміну. Операції, які передбачають участь продавця в реалізації товарів, запропонованих покупцем. Комерційна компенсація, зустрічні закупівлі, авансові платежі зустрічної торгівлі, угоди щодо зворотного експорту, програми пов'язання імпорту та експорту і обов'язки, які передбачають участь інвестора в експорті товарів імпортера. Операції в рамках, промислового співробітництва. Співробітництво на

комерційній основі, виробнича кооперація, франчайзинг операції з давальницькою сировиною.

Тема 12. Економічна ефективність зовнішньоекономічної діяльності.

Економічний аналіз у сфері зовнішньоекономічної діяльності підприємства. Аналіз виконання зобов'язань з експортно-імпортних операцій. Аналіз динаміки зовнішньоекономічної діяльності. Аналіз раціональності використання коштів у зовнішній торгівлі. Аналіз обороту коштів у розрахунках, аналіз накладних витрат при експорті та імпорті товари. Методологічні підходи до визначення ефективності зовнішньоекономічної діяльності. Система показників ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства. Оцінка економічної ефективності. Оцінка валютної ефективності експорту і імпорту. Вплив зовнішньоекономічної діяльності підприємства на його фінансові результати.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий розділ 1. Зовнішньоекономічна діяльність (ЗЕД).												
Тема 1. Предмет, зміст та завдання курсу.	11	4	1	-	-	6	10	-	-	-	-	10
Тема 2. Система регулювання ЗЕД України Зовнішньоекономічна політика держави.	9	2	1	-	-	6	10	2	-	-	-	8
Тема 3. Митно-тарифне регулювання ЗЕД.	10	2	2	-	-	6	8	-	-	-	-	8
Тема 4. Форми виходу підприємств на зовнішні ринки.	9	2	1	-	-	6	8	-	-	-	-	8
Тема 5. Операції зустрічної торгівлі.	9	2	1	-	-	6	10	-	2	-	-	8
Тема 6. Посередницькі та орендні операції на зовнішніх ринках.	9	2	1	-	-	6	8	-	-	-	-	8
Тема 7. Організація, укладання та виконання зовнішньоекономічних контрактів.	9	2	1	-	-	6	10	2	-	-	-	8
Разом за змістовим розділом 1	66	16	8	-	-	42	64	4	2	-	-	58
Змістовий розділ 2. Структура і зміст контрактів												
Тема 8. Ціна товару в міжнародних контрактах купівлі-продажу.	9	2	1	-	-	6	10	-	-	-	-	10
Тема 9. Валютні та фінансові умови зовнішньоекономічних контрактів.	9	2	1	-	-	6	12	2	-	-	-	10

Тема 10. Організація і технологія міжнародних перевезень.	12	4	2	-	-	6	12	-	2	-	-	10
Тема 11. Організація та функціонування підприємств з іноземним капіталом.	12	4	2	-	-	6	12	2	-	-	-	10
Тема 12. Економічна ефективність зовнішньоекономічної діяльності.	12	4	2	-	-	6	10	-	-	-	-	10
Разом за змістовим розділом 2	54	16	8	-	-	30	56	4	2	-	-	50
Усього годин	120	32	16	-	-	72	120	8	4	-	-	108

4. ТЕМИ ЛЕКЦІЙ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Предмет, зміст та завдання курсу.	4
2.	Система регулювання ЗЕД України Зовнішньоекономічна політика держави.	2
3.	Митно-тарифне регулювання ЗЕД.	2
4.	Форми виходу підприємств на зовнішні ринки.	2
5.	Операції зустрічної торгівлі.	2
6.	Посередницькі та орендні операції на зовнішніх ринках.	2
7.	Організація, укладання та виконання зовнішньоекономічних контрактів.	2
8.	Ціна товару в міжнародних контрактах купівлі-продажу.	2
9.	Валютні та фінансові умови зовнішньоекономічних контрактів.	2
10.	Організація і технологія міжнародних перевезень.	4
11.	Організація та функціонування підприємств з іноземним капіталом.	4
12.	Економічна ефективність зовнішньоекономічної діяльності.	4
Разом:		32

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Предмет, зміст та завдання курсу.	1
2.	Система регулювання ЗЕД України Зовнішньоекономічна політика держави.	1
3.	Митно-тарифне регулювання ЗЕД.	2
4.	Форми виходу підприємств на зовнішні ринки.	1
5.	Операції зустрічної торгівлі.	1
6.	Посередницькі та орендні операції на зовнішніх ринках.	1
7.	Організація, укладання та виконання зовнішньоекономічних контрактів.	1
8.	Ціна товару в міжнародних контрактах купівлі-продажу.	1
9.	Валютні та фінансові умови зовнішньоекономічних контрактів.	1
10.	Організація і технологія міжнародних перевезень.	2
11.	Організація та функціонування підприємств з іноземним капіталом.	2
12.	Економічна ефективність зовнішньоекономічної діяльності.	2
Разом:		16

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Предмет, зміст та завдання курсу.	6
2.	Система регулювання ЗЕД України Зовнішньоекономічна політика держави.	6
3.	Митно-тарифне регулювання ЗЕД.	6
4.	Форми виходу підприємств на зовнішні ринки.	6
5.	Операції зустрічної торгівлі.	6
6.	Посередницькі та орендні операції на зовнішніх ринках.	6
7.	Організація, укладання та виконання зовнішньоекономічних контрактів.	6
8.	Ціна товару в міжнародних контрактах купівлі-продажу.	6
9.	Валютні та фінансові умови зовнішньоекономічних контрактів.	6
10.	Організація і технологія міжнародних перевезень.	6
11.	Організація та функціонування підприємств з іноземним капіталом.	6
12.	Економічна ефективність зовнішньоекономічної діяльності.	6
Разом:		72

7. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Теми рефератів для індивідуального виконання:

1. Розкрийте сутність регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
2. Економічний зміст міжнародних господарських контрактів.
3. Основні форми та методи здійснення зовнішньої торгівлі суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності.
4. Особливості морських, залізничних, автомобільних та повітряних перевезень.
5. Основні види податків, що встановлені для суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності в Україні.
6. Методи оцінки виробничо-господарської діяльності суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності.
7. Зовнішньоекономічна діяльність в системі категорій міжнародної економіки.
8. Організаційна структура зовнішньоекономічної діяльності в Україні.
9. Класифікація та різновиди міжнародних господарських контрактів.
10. Регулювання зовнішньоторговельних операцій суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності.
11. Організація роботи транспортно-експедиторських підприємств.
12. Існуючі пільги при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності та механізм їх надання.
13. Методологія аналізу зовнішньоекономічної діяльності.
14. Необхідність та особливості проведення міжнародного маркетингу зовнішньоекономічної діяльності.
15. Структура міжнародних господарських контрактів.

16. Сутність основних понять та процесів, що визначають науково-технічний прогрес та науково-технічний потенціал.
17. Зміст, принципи, порядок та органи митного контролю.
18. Зміст та можливі джерела ризиків у зовнішньоекономічній діяльності.

8. ПИТАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Зміст та методологія аналізу зовнішньоекономічної діяльності.
2. Нормативно-правове забезпечення зовнішньоекономічної діяльності України.
3. Механізм регулювання зовнішньоекономічної діяльності України.
4. Зовнішня торгівля як основна форма зовнішньоекономічної діяльності: показники, форми, методи.
5. Суб'єкти, принципи та об'єкти зовнішньоекономічної діяльності.
6. Методи регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
7. Зміст, принципи та порядок укладання міжнародних господарських контрактів.
8. Типи і види МГК.
9. Економічні санкції в МГК.
10. Механізм формування інтернаціональної вартості товару.
11. Механізм ціноутворення на світовому ринку.
12. Система світових цін.
13. Знижки та надбавки у зовнішній торгівлі.
14. Валюта. Валютні цінності. Валютний курс та його види.
15. Державне та недержавне регулювання ЗЕД.
16. Іноземне інвестування та його форми.
17. Пошук та оцінка зарубіжних партнерів.
18. Стратегія і тактика ділового спілкування.
19. Посередники у зовнішній торгівлі.
20. Регіональні особливості в ЗЕД України.
21. Валютні операції та їх види.
22. Спеціальний режим регулювання ЗЕД в Україні.
23. Клірингова система міжнародних розрахунків.
24. Суб'єкти, загальні форми, умови та правова основа міжнародних розрахунків.
25. Сутність і конкретні форми міжнародних розрахунків.
26. Валютно-фінансові умови МГК.
27. Міжнародні розрахунки по інкасо.
28. Міжнародні розрахунки за документарним акредитивом.
29. Банківські перекази та розрахунки чеками.
30. Відкритий рахунок та авансовані платежі.
31. Сутність, суб'єкти, принципи і форми міжнародного кредиту.
32. Системи оподаткування ЗЕД в Україні.

33. Митне регулювання ЗЕД в Україні.
34. Валютне регулювання ЗЕД в Україні.
35. Конкурентоспроможність товару на світовому ринку.
36. Сутність і форми спільного підприємства.
37. Показники ефективності ЗЕД.
38. Тарифне і нетарифне регулювання зовнішньої торгівлі.
39. Фірмовий кредит та його види.
40. Банківський кредит та його види.

9. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При викладанні навчальної дисципліни «Зовнішньоекономічної діяльність підприємства» застосовуються інформаційні та практичні методи навчання: класичні лекції, лекції-дискусії, практичні заняття, консультації з виконання самостійної та індивідуальної роботи студентів, а також виконання рефератів зорієнтованих на науково-дослідницький пошук студентів, підготовка коротких повідомлень на основі додаткової літератури курсу, письмові завдання при проведенні контрольних робіт.

Методи навчально-пізнавальної діяльності: пояснювально-ілюстративний метод, репродуктивний метод, метод проблемного викладу, частково-пошуковий або евристичний метод, дослідницький метод.

Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності: індуктивні і дедуктивні методи навчання, методи стимулювання і мотивації навчання.

10. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Відповідно до плану вивчення дисципліни «Зовнішньоекономічна діяльність підприємства» передбачається проведення поточного та підсумкового контролю:

- поточний контроль передбачає проведення опитування під час практичних занять;
- підсумковий контроль реалізується у вигляді іспиту.

Методи контролю:

1. Оцінювання знань студента під час практичних занять.
2. Виконання завдань для самостійної роботи.
3. Проведення проміжних тестів.
4. Проведення поточного контролю.
5. Проведення підсумкового іспиту.

11. ФОРМА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Формою підсумкового контролю є **іспит**, який складається очно в період призначений деканатом або за індивідуальним графіком, який затверджується навчальним планом. Основною формою підсумкового контролю є тестування, робота над практичним завданням та співбесіда.

12. СХЕМА НАРАХУВАННЯ ТА РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи з дисципліни «Зовнішньоекономічна діяльність підприємства» здійснюється в балах відповідно до табл.12.1. Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку.

Таблиця 12.1

Розподіл балів оцінювання успішності студентів з навчальної дисципліни «Зовнішньоекономічна діяльність підприємства»

Розділ I Поточне тестування та самостійна робота												Розділ II Підсумковий контроль	Всього
Змістовий розділ 1							Змістовий розділ 2						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12		
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	40	100

*T1, T2, ..., T12 – теми занять

Поточне оцінювання знань студентів проводиться протягом семестру у наступних формах: усного опитування студентів на практичних заняттях та оцінки рівня їх знань; перевірки правильності розв'язання практичних задач; експрес-опитування (в усній чи письмовій формі).

Загальна оцінка знань студентів за поточним контролем

Результати поточного контролю знань студентів в цілому (за усіма формами робіт) оцінюються в діапазоні від **0** до **60** балів. Студент допускається до підсумкового контролю за умови виконання вимог навчальної програми та у разі, якщо за поточну навчальну діяльність він набрав не менше **36** балів.

Підсумкове оцінювання знань студентів

Підсумкове оцінювання знань студентів проводиться у формі **іспиту**.

Критерії оцінювання знань під час іспиту

Максимальна кількість балів, яку можна отримати на іспиті складає **40** балів (див. табл. 12.2).

Під час оцінювання відповіді на окреме питання додатково враховуються допущені недоліки та помилки, якими вважаються: неохайне оформлення роботи (не загальноприйняті скорочення, незрозумілий почерк, використання

олівців замість чітких чорнил) (мінус 2 бали); неточності в назвах окремих економічних категорій та понять (мінус 4 бали).

Таблиця 12.2

Розподіл балів оцінювання при підсумковому контролі з навчальної дисципліни «Зовнішньоекономічна діяльність підприємства»

Оцінка в балах за поточне оцінювання	Оцінка в балах за підсумкове оцінювання	Оцінка за національною шкалою
54-60	36-40	Відмінно
45-53	30-35	Добре
36-44	24-29	Задовільно
менше 36	менше 24	Незадовільно

Критерії оцінювання відповіді на теоретичні питання білету:

1. Повна відповідь на питання, яка оцінюється **«відмінно»**, повинна відповідати таким вимогам:

- розгорнутий, вичерпний виклад змісту даної у питанні проблеми;
- повний перелік необхідних для розкриття змісту питання економічних категорій та законів;
- здатність здійснювати порівняльний аналіз різних теорій, концепцій, підходів та самостійно робити логічні висновки й узагальнення;
- уміння користуватись методами наукового аналізу економічних явищ, процесів і характеризувати їхні риси та форми виявлення;
- демонстрація здатності висловлення та аргументування власного ставлення до альтернативних поглядів на дане питання;
- використання актуальних фактичних та статистичних даних, знань дат та історичних періодів, які підтверджують тези відповіді на питання.

2. Відповідь на питання оцінюється **«добре»**, якщо:

- відносно відповіді на найвищий бал не зроблено розкриття хоча б одного з пунктів, вказаних вище (якщо він явно потрібний для вичерпного розкриття питання) або, якщо:
- при розкритті змісту питання в цілому правильно за зазначеними вимогами зроблені окремі помилки під час: використання цифрового матеріалу.

3. Відповідь на питання оцінюється **«задовільно»**, якщо:

- відносно відповіді на найвищий бал не зроблено розкриття чотирьох чи більше пунктів, зазначених у вимогах до нього (якщо вони явно потрібні для вичерпного розкриття питання);
- одночасно присутні чотири чи більше типів недоліків, які окремо характеризують критерій оцінки питання;
- висновки, зроблені під час відповіді, не відповідають правильним чи загально визначеним при відсутності доказів супротивного аргументами, зазначеними у відповіді;
- характер відповіді дає підставу стверджувати, що особа, яка складає іспит, не зовсім правильно зрозуміла зміст питання чи не знає правильної

відповіді і тому не відповіла на нього по суті, допустивши грубі помилки у змісті відповіді.

З урахуванням вищевикладеного результати іспиту оцінюються в діапазоні від **0** до **40** балів для студентів. При цьому, якщо відповіді студента на екзамені оцінені менше ніж на 30%, він отримує незадовільну оцінку за результатами іспиту та незадовільну загальну підсумкову оцінку.

Загальна підсумкова оцінка з дисципліни складається з суми балів за результати поточного контролю знань та за виконання завдань, що виносяться на іспит. Загальна підсумкова оцінка не може перевищувати **100 балів**.

Загальна підсумкова оцінка в балах, за національною шкалою та за шкалою ЄКТС заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента (див. табл. 12.3).

Таблиця 12.3

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
66-73	D	задовільно	
60-65	E		
30-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-29	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

- робоча навчальна програма дисципліни та силабус;
- плани лекцій, практичних занять та самостійної роботи студентів;
- тези лекцій з дисципліни;
- методичні матеріали, що забезпечують самостійну роботу студентів;
- тестові та контрольні завдання до практичних занять;
- перелік питань та завдань для поточного і проміжного контролю знань з дисципліни;
- перелік питань до іспиту, завдання для перевірки практичних навичок під час іспиту.

14. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна (базова):

1. Хрупович С.Є. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: навчальний посібник для студентів усіх форм навчання напряму підготовки 6.030504 «Економіка підприємства», спеціальності: 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» / Світлана Хрупович. – Тернопіль, 2017.- 137 с
2. Гребельник О.П. Основи зовнішньоекономічної діяльності : підручник / О.П.Гребельник. - 5-те вид., перероб. та допов. - Ірпінь: Університет ДФС України, 2019. - 410 с. - (Серія «Податкова та митна справа в Україні», т. 128)
3. «Зовнішньоекономічна діяльність підприємств [Електронний ресурс]: навч. посіб. до вивчення дисципліни для студ. галузі знань 07 «Управління та адміністрування», за спеціальністю 073 «Менеджмент». / КПП ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: А. Р. Дунська , Г. П. Жалдак. – Електронні текстові дані (1 файл: 106 Кбайт). – Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського, 2019. – 64 с.

Допоміжна:

1. Дахно І. І. Міжнародна торгівля: [Навч. посіб.] / Дахно І.І. – К.: Центр учбової літератури. – 2008. - 280 с.
2. Задоя А. О. Міжнародна економіка: [Навч. посіб.] / Задоя А.О. – К.: Центр учбової літератури. – 2012: 416 с.
3. Козак Ю. Г. Міжнародна мікроекономіка: [Навч. посіб.] / Козак Ю.Г. – К.: Центр учбової літератури. – 2012: 368 с.
4. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: [Навч. посіб.] / Тюріна Н.М.- К.: Центр учбової літератури. – 2013. – 408 с.
5. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: [Навч. посіб.] / Шкурупій О.В. - К.: Центр учбової літератури. – 2012 - 246 с.
6. Зовнішньоекономічна діяльність: [Навч. посіб.] / Румянцев А.П. - К.: Центр учбової літератури. – 2012. – 292 с.
7. Румянцев А. П. Зовнішньоекономічна діяльність: [Навч. посіб.] / Румянцев А. П. – К.: ЦУЛ, 2004. – 377 с.

15. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ:

1. Державний комітет статистики України // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
2. Економіка України // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/ekuk/index.html.
3. Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>